Deloitte.

Concept accountantsverslag 2022

Gemeente Heerlen

06 juni 2023

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Gemeente Heerlen
Aan de leden van de
gemeenteraad
Postbus 1
6400 AA Heerlen

Datum
06 juni 2023

Ons kenmerk
KENMERK

Behandeld door

I. Wetters MSc RA
Audit Director
Tel: 06 2078 9984
iwetters@deloitte.nl

J.W.A. Geurts MSc RA
Audit Manager
Tel: 06 83 33 01 79
jgeurts@deloitte.nl

drs. R.A.A.M. Erkens RA
Audit Manager
Tel: 06 8201 2535
rerkens@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging, gedateerd d.d. 14 april 2023.

Wij bespreken onze bevindingen met het audit committee

Wij bespreken dit verslag op 6 juni 2023 tijdens de bijeenkomst met de Commissie Wfa en zullen dan ook uw vragen beantwoorden. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons afgestemd met het bestuur en de ambtelijke organisatie.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

I. Wetters MSc RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting 4

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen 5
- Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring 8

Bevindingen jaarrekening 9

- De financiële positie van uw gemeente 10
- De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle 14

Interne beheersing 17

- De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing 18

Overige aangelegenheden 19

- Overige aangelegenheden 20

Bijlagen 21

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 22
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 23
- Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen 24
- Bijlage A4 - Gecorrigeerde controleverschillen 25
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 26
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 28

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid en rechtmatigheid	• Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken inzake het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid ervan. Er bestaan geen verschillen van inzicht met het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde grondslagen, de verslaggeving, of de uitkomsten van onze controlewerkzaamheden. Na onze controle resteren geen controleverschillen groter dan onze rapporteringstolerantie van € 200.000. • De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 4,9 miljoen, respectievelijk € 14,7 miljoen.
Financiële positie	• De financiële positie ultimo 2022, uitgedrukt in de solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen), is gestegen ten opzichte van 2021 (van 9,6% naar 12,6%). Verder zijn ook de kengetallen voor de netto schuldquote (2022: 73,1% en 2021:76,1%) en de structurele exploitatieruimte verbeterd (2022: 3,7% en 2021:1,6%). • De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2022 bedraagt € 17,4 miljoen (2021: € 13,3 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is lager dan de door de gemeente Heerlen onderkende en aanwezige risico's van € 20,2 miljoen (2021: € 11,1 miljoen). De weerstandsratio 2022 bedraagt 0,9 (2021: 1,2). Conform het model geeft dit een score van Matig. Deze score valt binnen de bandbreedte die de raad het college heeft meegegeven. • U heeft een gerealiseerd saldo begroot van nihil en realiseert over 2022 een positief saldo van € 23,8 miljoen.
Interne beheersing	Uw gemeente heeft de basis op orde ten aanzien van de primaire voorwaarden van interne beheersing. Zo is er sprake van passende functiescheidingen, van gedefinieerde taken en bevoegdheden, en van een gedegen primaire registratie. Uw financiële beheersing waarborgt een betrouwbare financiële verslaglegging. Voor de rechtmatigheidsverantwoording heeft de gemeente Heerlen verder haar interne controle werk pragmatisch ingestoken. Wij adviseren hierbij wel om zo spoedig mogelijk de kaders (het controleprotocol, verordening 212 etc.) vast te stellen zodat de structuur voor de interne controles duidelijk zijn voor de organisatie.
Kwaliteit verslaggeving	Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces rondom de verbonden partijen en aan schattingen (bijvoorbeeld inzake de voorzieningen). Een voorbeeld hiervan is het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.
Samenwerking met de ambtelijke organisatie	Tijdens onze controlewerkzaamheden was er sprake van een uitvoerig en plezierig contact met elkaar. Vooraf hebben wij een duidelijke gezamenlijke planning afgesproken, met concrete mijlpalen. Deze planning werd vanzelfsprekend afgestemd op het bestuurlijke traject van de jaarstukken 2022. Het frequente contact met uw ambtelijke organisatie heeft bijgedragen aan een effectief controleproces.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking en cybersecurity	De naar aanleiding van onze IT-werkzaamheden geconstateerde tekortkomingen in de automatiseringsomgeving leiden ertoe dat de gemeente en wij niet zonder meer kunnen steunen op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hierover rapporteren wij verderop in dit verslag. Onze aanpak ligt daarmee in lijn met die van voorgaande jaren. Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne-controlesysteem, dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten, en de interne beheersing daarop toe te spitsen. Inzake cybersecurity zien wij dat de gemeente de juiste acties heeft ondernomen. Zo zijn er verdere stappen gezet om de informatieveiligheid en de privacybescherming in de organisatie te verhogen.
Naleving van de Europese aanbestedingsregels	Wij constateren twee bevindingen als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Er zijn door de ambtelijke organisatie uitgebreide interne-controlewerkzaamheden uitgevoerd, door middel van een spend-analyse en detailcontroles. Vanuit de controles op de Europese aanbestedingen is een onrechtmatigheid geconstateerd ten aanzien van inhuur van IT-personeel. Dit leidt tot een onrechtmatigheid van € 406.000.
Begrotings-rechtmatigheid	Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de begrotingsrechtmatigheid naar het onderdeel "Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid" in de jaarrekening. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2022. Op basis van de controle zijn er lastenoverschrijdingen geconstateerd van € 439.000 bij programma 0 Bestuur en Ondersteuning, € 352.000 bij programma 4 Onderwijs, € 2,3 miljoen bij programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie en € 1,7 miljoen bij programma 7 Volksgezondheid en Milieu. Op het programma Bestuur en Ondersteuning is overschrijding van € 439.000 die niet meetelt voor ons oordeel, omdat de overschrijding past binnen het bestaande beleid en voortkomt uit onvoorziene omstandigheden. De overschrijding van de lasten op het programma Onderwijs wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten en is hiermee onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel in het kader van de Rechtmatigheid. Op het programma Sport, Cultuur en Recreatie is er sprake van een onrechtmatige overschrijding van € 528.000 welke op basis van de Kadernota Rechtmatigheid meetelt voor het oordeel. Het restant van de overschrijding van € 1,8 miljoen wordt door enerzijds direct gerelateerde baten en anderzijds door onvoorziene omstandigheid, zijnde de stijging van de energieprijzen, niet meegeteld voor het oordeel. De onrechtmatigheid betreffen drie kostenoverschrijdingen die niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. De totale overschrijding op het programma Volksgezondheid en Milieu wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten en telt hierdoor niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel. Per saldo resteert er op programma Sport een onrechtmatige overschrijding van de lasten van € 528.000 die meetelt voor ons oordeel.
Frauderisicoanalyse	Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks om inzicht te geven in uw eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of vanwege het overtreden van de wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Op dit moment bent u nog bezig met de frauderisicoanalyse te actualiseren. Wij adviseren, net als in onze boardletter, dit zo spoedig mogelijk af te ronden en de actualisatie van de frauderisicoanalyse een jaarlijks onderdeel van uw P&C-cyclus te maken. Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben gekregen gedurende onze controle.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het normenkader 2022, dat op 15 februari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Heerlen.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Toelichting uitgebreide controleverklaring

De controleverklaring bij de jaarrekening vervult een belangrijke maatschappelijke functie. Hierin geeft de accountant namelijk weer of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de resultaten en de financiële positie, en of de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De gebruikers van jaarrekeningen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer inzicht in de door de accountant ter zake uitgevoerde werkzaamheden. Dit heeft, in combinatie met een wijziging in de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (de voorschriften voor het uitvoeren van een accountantscontrole) geresulteerd in een uitgebreidere tekst van de controleverklaring bij uw jaarrekening 2022. In het hoofdstuk ‘Informatie ter ondersteuning van ons oordeel’ doen wij aanvullend verslag van onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico’s, het naleven van de wet- en regelgeving, en de veronderstellingen inzake de financiële risico’s in relatie tot de financiële positie.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen uitgevoerd en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben geen niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle geen ongecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd, groter dan onze rapporteringstolerantie, die van invloed zijn op het vermogen en/of het resultaat van de gemeente.

Wij hebben controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de rechtmatigheid

Ten aanzien van de rechtmatigheid van de programmabegroting hebben we een onrechtmatige overschrijding op programma 5 geconstateerd van € 528.000. Vanuit de controles op de Europese aanbestedingen is een onrechtmatigheid geconstateerd ten aanzien van inhuur van IT-personeel. Dit leidt tot een onrechtmatigheid van € 406.000.

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2022, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader 2022.

Geen feitelijke ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de SiSa-bijlage

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/ of onzekerheden) geconstateerd in de in de SiSa-bijlage 2022 verantwoorde informatie.

Geen feitelijke ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen ongecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd, groter dan onze rapporteringstolerantie, die van invloed zijn op de WNT. Voor de controle van de WNT hebben wij onze interne specialisten ingezet.

Er is geen sprake van belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2022, bij het onderdeel “Uitgangspunten en grondslagen”, en zijn niet in belangrijke mate gewijzigd.

Wij hebben het door het college van burgemeester en wethouders en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevings-praktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en dat deze consistent zijn gebruikt.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Heerlen

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/ of dochter-ondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/ of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging.

De grondslagen van de jaarrekening voldoen aan de daaraan te stellen eisen

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2022, bij het onderdeel “Uitgangspunten en grondslagen”. De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. De grondslagen voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting en SiSa-bijlage).

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over onder andere weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en tot de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college van burgemeester en wethouders in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is fors toegenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2022 bedraagt € 21,4 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 2,4 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2022 € 23,8 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 12,5% van het balanstotaal (ultimo 2021: 9,6% van het balanstotaal) en is toegenomen met circa € 20,4 miljoen ten opzichte van 2021.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten, plus of min de mutaties in de reserves (tussentijdse resultaatbestemming). Deze mutaties in de reserves bestaan uit de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties worden doorgevoerd op basis van de door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente, hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1.000)	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	**48.868**	**32.719**	**19.855**
Tussentijdse resultaatbestemming	-2.419	-908	3.037
Gerealiseerd resultaat	21.435	17.057	9.827
Eigen vermogen per 31 december	**70.303**	**48.868**	**32.719**

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	
Totale baten	496.364
Totale lasten	-474. 928
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**21.435**
Af: stortingen in reserves	-18.569
Bij: onttrekkingen aan reserves	20.988
Saldo mutaties reserves	2.419
Gerealiseerd resultaat	**23.854**

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2022 laat een positief gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 21,4 miljoen zien, ten opzichte van een begroot saldo van nihil.

De jaarrekening 2022 sluit – na het verwerken van de mutaties in de reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van € 23,8 miljoen.

De grootste voordelen ten opzichte van de begroting doen zich voor op de volgende programma's:

1. Bestuur en Onderneming (€ 3,6 miljoen)
2. VHROSV (€ 4,9 miljoen)

Algemene dekkingsmiddelen (€ 15,1 miljoen)

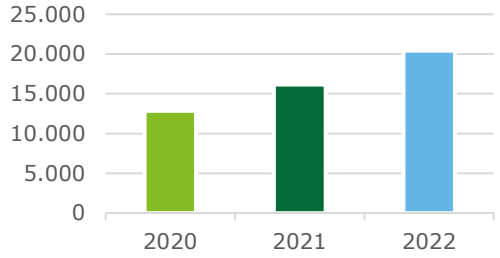
Overige mutaties (€ 0,2 miljoen)

In de programmaverantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

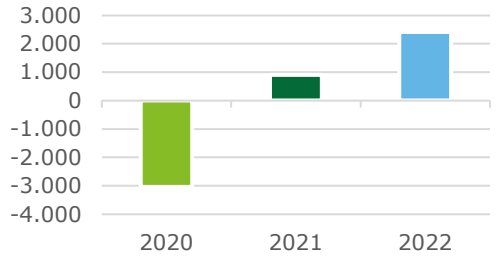
De gemeente heeft de belangrijkste verschillen toegelicht en heeft de financiële impact ervan in kaart gebracht.

In de paragraaf Begrotingsrechtmatigheid van onze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotings-rechtmatigheid.

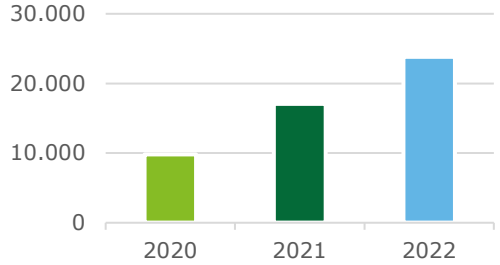
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1.000)

Saldo mutaties in reserves (x € 1.000)

Gerealiseerd resultaat (x € 1.000)

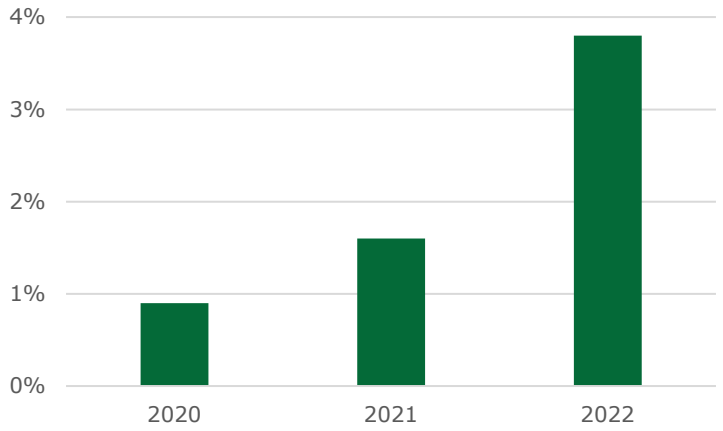

De financiële positie van uw gemeente

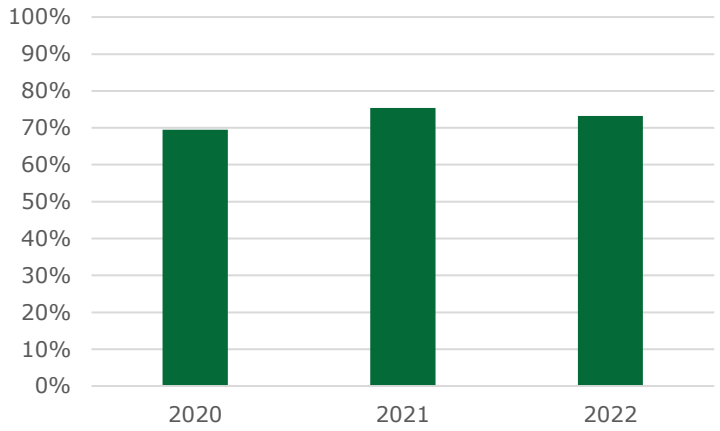
Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Kengetallen voor de gemeente Heerlen (werkelijk over de periode 2020-2022)

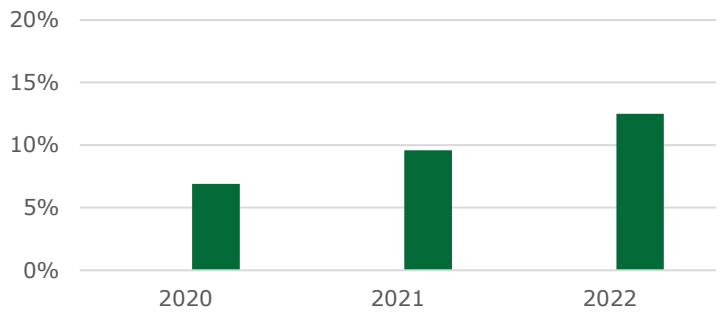
Structurele exploitatieruimte

Netto schuldquote

Solvabiliteit

Uit bijgaande grafieken blijkt dat de gemeente voor deze kengetallen weinig risicovol is als deze cijfers worden afgezet tegen de normen van de VNG.
De structurele exploitatieruimte bedraagt 3,8% en ligt hiermee ruim boven de norm van 0%. De solvabiliteit bedraagt 12,5% en kwalificeert daarmee als meest risicovol. Indien de solvabiliteit groter wordt dan 20%, valt deze in de categorie ‘gemiddeld risicovol’.
Positief is de daling in de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Aangezien deze lager is dan 90%, wordt deze op basis van de VNG-normen als ‘minst risicovol’ gezien.

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het weerstandsvermogen is gedaald

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beide zijn gemuteerd in 2022 en worden hieronder nader toegelicht.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 16,8 miljoen (2021: € 13,3 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

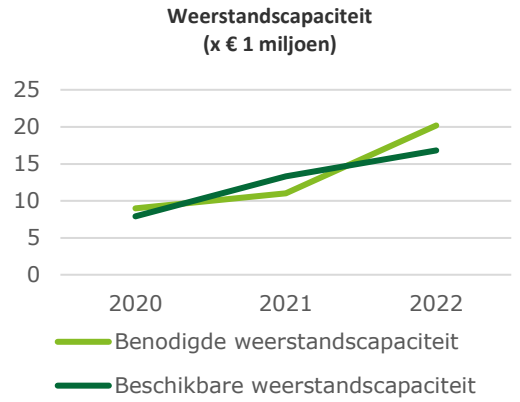
De inventarisatie van de risico's - die in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van het jaarverslag is opgenomen - geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college van burgemeester en wethouders een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en welke nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is er een inhoudelijke toelichting gegeven op de nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

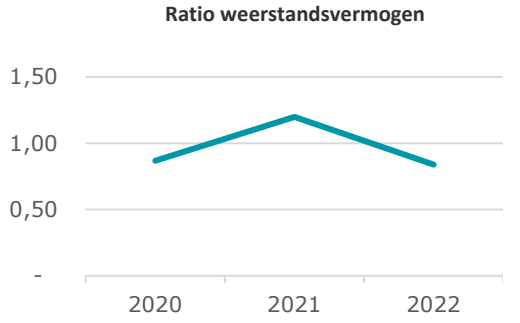
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 20,2 miljoen (2021: € 11,1 miljoen). Ten opzichte van 2021 is hiermee sprake van een toename van de gekwantificeerde risico's met € 9,1 miljoen. Deze komen voornamelijk voort uit de gekwantificeerde risico's ten aanzien van rente stijgingen en inflatiestijgingen.

De ratio 'weerstandsvermogen' bedraagt op basis van deze cijfers 0,9. Dit wordt veroorzaakt door een lagere beschikbare weerstandscapaciteit dan de ingeschatte risico's. Hiermee voldoet uw weerstandscapaciteit aan de gestelde norm van < 1 en is deze **matig** te noemen.

Wij constateren dat het uiterst positieve resultaat van 2022 voortkomt uit incidentele baten. Deze baten zijn ontstaan door de systematiek die het Rijk hanteert voor de algemene dekkingsmiddelen. Conform deze systematiek wordt verwacht dat de gemeente Heerlen een begrotingstekort gaan krijgen in de komende jaren (het zogenoemde ravijnjaar).

De verbetering van de huidige financiële positie van de gemeente Heerlen is dus geen structurele verbetering. De gemeente dient ook de komende jaren kritisch te blijven op haar financiële positie.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Begrotingsrechtmatigheid en grondexploitaties

De begrotingsoverschrijdingen zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022 hebben wij een controle uitgevoerd op de begrotingsrechtmatigheid. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt met het vaststellen van de begroting en via de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de lasten binnen de begroting blijven en dat het college van burgemeester en wethouders belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat deze hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor het tijdig melden van budgetoverschrijdingen aan de gemeenteraad heeft het risico in zich dat het college van burgemeester en wethouders inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota Rechtmatigheid 2018 en in de addenda hierop voor de jaren 2021 en 2022 van de Commissie BBV. Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn rechtmatigheidsoordeel. De kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Ze zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de eerdergenoemde kadernota en in de addenda hierop.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de begrotingsrechtmatigheid naar het onderdeel “Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid” in de jaarrekening. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2022. Op basis van de controle zijn er lastenoverschrijdingen geconstateerd van € 439.000 bij programma 0 Bestuur en Ondersteuning, € 352.000 bij programma 4 Onderwijs, € 2,3 miljoen bij programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie en € 1,4 miljoen bij programma 7 Volksgezondheid en Milieu.

De overschrijding van de lasten op het programma Onderwijs wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten en is hiermee onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel in het kader van de Rechtmatigheid.
Op het programma Sport, Cultuur en Recreatie is er sprake van een onrechtmatige overschrijding van € 528.000 welke op basis van de kadernota Rechtmatigheid meetelt voor het oordeel. De onrechtmatigheid betreffen drie kostenoverschrijdingen die niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. Het restant van de overschrijding van € 1,8 miljoen wordt door enerzijds direct gerelateerde baten en anderzijds door onvoorziene omstandigheid, zijnde de stijging van de energieprijzen, niet meegeteld voor het oordeel.
De totale overschrijding op het programma Volksgezondheid en Milieu wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten en telt hierdoor niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel.
Per saldo resteert er op programma Sport een onrechtmatige overschrijding van de lasten van € 528.000 die meetelt voor ons oordeel.

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn door u opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) met het oog op de jaarrekening 2022.

Over het algemeen stellen wij dat de overige grondexploitaties van de gemeente Heerlen binnen afzienbare tijd aflopen, zodat de ramingen in de grondexploitaties beter zijn in te schatten en het bijbehorende risicoprofiel steeds verder afneemt. De balanswaarde van de grondexploitatie bedraagt ca. € 7,2 miljoen (2021: € 9,7) , inclusief de voorziening van € 5,3 miljoen (2021: € 3,4 miljoen). De nog verwachte positieve resultaten over alle grondexploitaties is ingeschat op € 1,9 miljoen positief. Daarbij heeft de gemeente Heerlen de tussentijds genomen winsten gereserveerd in een bestemmingsreserve, die voorzichtigheidshalve pas vrijvalt bij het afwikkelen van de betreffende grondexploitatie. Het totaal van deze reserve bedraagt ultimo 2022 € 5,6 miljoen. Daarnaast heeft de gemeente Heerlen in de paragraaf Grondbeleid een analyse opgenomen van de eventuele risico’s in de grondexploitaties (zie hiervoor paragraaf 4.7 in de jaarstukken). Voor de risico’s in de grondexploitaties is additioneel een bedrag van € 1,6 miljoen opgenomen in de risicosimulatie (zie paragraaf 4.3 ‘Weerstandsvermogen en herstelplan’). De nog te maken kosten bedragen € 8,9 miljoen en de nog te realiseren opbrengsten komen uit op € 17,8 miljoen. De nog te maken kosten en opbrengsten hangen hierbij grotendeels met elkaar samen. Gegeven de bestemmingsreserve, onze controlewerkzaamheden en de resterende bedragen in de grondexploitaties zien wij hierin geen verhoogde risico’s. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties ultimo 2022.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Vastgoed, voorzieningen en waardering financiële vaste activa

Vastgoed

Eind 2021 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa van de gemeente Heerlen € 417,3 miljoen (2021: € 378,7 miljoen). De materiële vaste activa zijn conform het BBV opgesplitst in investeringen economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.
De grootste componenten binnen de materiële vaste activa betreffen de gebouwen (€ 245,5 miljoen) en de grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 134,6 miljoen). De verkoop van overtollig gemeentelijk vastgoed wordt voortgezet. Daarnaast zijn en worden een aantal overtollige gemeentelijke gebouwen gesloopt. Dit heeft verder geen impact op een eventuele bijzondere waardevermindering, omdat de betreffende panden nagenoeg geen boekwaarde meer hebben.

Op 11 november 2022 is overeenstemming bereikt met Maankwartier B.V. over de overdracht (passeren van de akte) van het juridisch eigendom van het Maankwartier. Via deze transactie heeft de gemeente voldaan aan de vereisten zoals gesteld in het vonnis van 1 juni 2020 gedaan door het Gerechtshof Den Bosch.

Voorzieningen

De gemeente Heerlen heeft voorzieningen gevormd voor de mogelijke verliezen, risico's of verplichtingen, ter egalisering van kosten en voor beklemde middelen van derden. Het saldo van de voorzieningen is mede gebaseerd op schattingen. Vanwege de subjectiviteit die hier inherent aan is, hebben wij tijdens de jaarrekeningcontrole aandacht besteed aan de onderbouwing en de plausibiliteit van de uitgangspunten en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de berekeningen van de voorzieningen.

Een nieuwe voorziening ten opzichte van 2021 betreft de voorziening verlofsparen. Met het ingaan van de nieuwe CAO gemeenten per 1 januari 2022 is ambtenaren de mogelijkheid geboden verlof om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof kent geen eindtermijn en vervalt hiermee dan ook niet. Hiervoor dient een voorziening gevormd te worden. Hiervoor heeft de gemeente een voorziening gevormd van € 439.000

De voorziening ter egalisering van kosten bestaat voornamelijk uit de voorziening groot onderhoud voor cultuur (waaronder Parkstad Theater en Glaspaleis) € 3,3 miljoen. De voorziening voor wegverharding is vrijgevallen voor een bedrag van € 1,0 miljoen, doordat een recent onderhoudsplan ontbrak. Het schattingselement betreft het moment van uitvoeren van het onderhoud en de geraamde nog te maken kosten. Organisatorisch gezien blijft het inschatten en tijdig verwerken van de verschillen tussen het ingeschatte en het werkelijk uitgevoerde onderhoud een complex proces. Wij onderschrijven het belang van een recent onderhoudsplan als onderbouwing van de onderhoudsvoorziening, evenals het optimaliseren van het proces van het administratief bijwerken van de onderhoudsvoorzieningen. Wij hebben vastgesteld dat aan de voorzieningen een actueel onderhoudsplan ten grondslag ligt, dat de basis vormt voor de in het kader van het groot onderhoud in de jaarrekening 2022 opgenomen voorzieningen.

Daarnaast zijn er voorzieningen gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's, voor een bedrag van € 5,2 miljoen. Deze voorzieningen bestaat onder andere uit de voorziening voor de pensioenen van wethouders ad € 2,4 miljoen. Hierbij is het schattingselement van een beperkte omvang. Dit betreft namelijk de pensioen-voorziening gewezen wethouders, die bestaat uit de berekeningen van de toekomstige pensioenlasten. Schattingselement is: de hierbij vastgestelde sterfte-tabellen. Genoemde tabellen worden landelijk bepaald door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. De voorziening kent in 2022 een vrijval vanwege de gestegen rente.

Waardering financiële vaste activa

De gemeente Heerlen heeft een totaal van € 28,2 miljoen aan financiële vaste activa per 31 december 2022. Dit betreft zowel langlopende leningen (Mijnwater en Trilandis) als lopende kredieten (Trilandis BV, Avantis GOB BV en Schaesbergerveld B.V.). De langlopende lening inclusief oprente voor Mijnwater bedraagt per 31 december 2021 € 18,9 miljoen (exclusief voorziening van € 2,9 miljoen). Dit betreft een langlopende lening met een looptijd van nog 16 jaar. Mijnwater B.V. zal pas starten met aflossen als een minimaal jaarlijks resultaat wordt gerealiseerd. In 2022 heeft Mijnwater B.V. wel een positief resultaat behaald maar deze voldoet nog niet aan de vereisten uit de overeenkomst en daarom is er ook niet afgelost.

Het overige deel van de uitstaande middelen hebben met name betrekking op Avantis GOB B.V. en Trilandis B.V. Binnen de jaarrekeningen van Avantis GOB B.V. en Trilandis blijken stille reserves aanwezig ten aanzien van de nog te verkopen gronden. De stille reserves worden pas gerealiseerd bij een eventuele verkoop van gronden. Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen aanvullende risico's op oninbaarheid van deze uitstaande middelen geïdentificeerd, waardoor ook geen sprake is van het vormen van een aanvullende voorziening of een afwaardering van uitstaande middelen.

Uit onze controle hebben hier omtrent geen tekortkomingen geïdentificeerd.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Sociaal domein

Lasten Jeugd

De lasten Jeugd maatwerkvoorzieningen in de jaarrekening 2022 van de gemeente Heerlen bedragen € 48,6 miljoen. De grootste financiële stromen voor de lasten Jeugd betreffen de ambulante jeugdzorg (€ 24,4 miljoen), residentiële zorg (€ 18,3 miljoen), jeugdzorgplus (€ 0,8 miljoen), LTA (€ 0,4 miljoen), crisishulp (€ 1,0 miljoen), en het gedwongen kader (€ 3,1 miljoen). De ambulante jeugdzorg (basishulp) is ondergebracht bij JENS en de financiële backoffice van de overige lasten jeugd loopt via de gemeente Maastricht (de centrumregeling).

Eind 2020 heeft JENS de gemeente Heerlen bericht in een financieel kwetsbare positie te verkeren, waardoor de (basis) lumpsum van € 18,6 miljoen verhoogd is met € 2,4 miljoen voor 2021 en 2022 als gevolg van het stijgende aantal cliënten (conform raadsvoorstel van 20 april 2021). Daarnaast is op basis van de 'Overeenkomst Onvoorziene Risico's 2019-2020 Basishulp Jeugd, Gemeente Heerlen', voor de jaren 2021 en 2022, een jaarlijkse lumpsum van € 0,4 miljoen ter beschikking gesteld voor de aanvullende taak 'ambulantisering'. Aanvullend verwacht JENS uit te komen op € 2,9 miljoen meerkosten corona (aandeel Heerlen) en een te kort in de exploitatie van € 1,0 miljoen die voor rekening van de gemeente Heerlen komt. Na beoordeling van een door de accountant opgesteld rapport van bevindingen, vindt definitieve afrekening van deze meerkosten later in 2023 plaats. Het bedrag van € 3,9 miljoen is verantwoord in de jaarrekening 2022.

Wij hebben de casus JENS besproken tijdens de controle en hebben vastgesteld dat de gemeente Heerlen via onder meer account- en contractmanagement, en via daarmee gepaard gaande wekelijkse overleggen en periodieke rapportages, sturing en regie houdt op de uitvoering van de opdracht door JENS. In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij de contract(en) met JENS doorgenomen en geëvalueerd en hierbij geen (materiële) bevindingen geconstateerd.

De lasten inzake residentiële zorg hebben wij aangesloten met de gecontroleerde eindverantwoording zoals ontvangen van de centrum gemeente Maastricht. Wij hebben onder andere een dossierreview uitgevoerd op de werkzaamheden die de accountant van de gemeente Maastricht heeft uitgevoerd voor de residentiële zorg van de gemeente Heerlen en de rechtmatigheid van individuele clientdossiers getoetst. Hierbij hebben wij geen bevindingen geconstateerd boven onze rapporteringsgrens.

PGB-bestedingen

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft – net als in voorgaande jaren – bij de PGB-verantwoordingen voor Jeugd en Wmo over 2021 een controleverklaring met beperking verstrekt. De PGB-bestedingen over 2022 bedragen circa € 3,4 miljoen (2021: € 4,0 miljoen).

Uw organisatie heeft de voorgaand jaar getroffen aanvullende interne beheersmaatregelen en interne controles ook over 2022 gehandhaafd c.q. uitgevoerd. In dit kader is onder andere nader onderzoek uitgevoerd bij een representatief aantal gebruikers van deze PGB-gelden. Hiermee is voldoende zekerheid verkregen over de prestatielevering en rechtmatigheid van de PGB-bestedingen. Met de getroffen beheersmaatregelen en uitgevoerde interne controles is voor de PGB-bestedingen over 2022 voldoende zekerheid verkregen wat betreft zowel de getrouwheid als rechtmatigheid van deze bestedingen.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Overlopende posten en situatie Rusland en Oekraïne

Budgetoverheveling en overlopende posten

De wettelijke grondslag van het financieel toezicht is neergelegd in de ‘Gemeentewet’, het ‘Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten’ en het ‘Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader’. Gemeenten zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun financiële huishouding. Een structureel en reëel sluitende begroting is essentieel. Indien dit niet het geval is, dient in de meerjarenbegroting aannemelijk te worden gemaakt dat dit evenwicht alsnog tot stand wordt gebracht. Met het toezicht wordt beoogd een gezonde financiële situatie bij gemeenten te bevorderen.

Repressief toezicht is regel, preventief toezicht is uitzondering. Elke gemeente krijgt vóór 1 januari bericht over het toezichtregime voor het komende begrotingsjaar. De gemeente Heerlen valt onder repressief toezicht. In het belang van het imago kan er een tendentie bestaan dat de gemeente naar de maatschappij een bepaald resultaat wil weergeven (conform de door de Raad goedgekeurde begroting c.q. herstelplan). Als gevolg van politieke beslissingen en veranderlijke regelgeving in de sector kan er derhalve sprake zijn van (prestatie)druk. Indien de gemeente een zeer positief resultaat behaalt geeft dit de maatschappij een tegenstrijdig beeld weer van de problematiek in de sector. Een te negatief resultaat drukt weer op de financiële positie van de gemeente Heerlen. Derhalve betreft dit een mogelijke prikkel voor het al dan niet toepassen van budgetoverheveling.

Naar aanleiding van dit risico hebben wij verhoogde aandacht gehad voor de overlopende posten in de jaarrekening, hierbij is namelijk het risico op budgetoverheveling en het vormen van ‘potjes’ het grootst. Dit betreffen zowel de overlopende activa als de overlopende passiva.

Middels uitgebreide detailcontroles hebben wij de overlopende activa en passiva gecontroleerd. Wij hebben geen indicaties gehad dat er sprake is van het vormen van ‘potjes’ of budgetoverheveling.

Situatie Rusland en Oekraïne

De Oekraïne-crisis heeft in 2022, en 2023, belangrijke maatschappelijke en financiële gevolgen. Heel concreet en bekend is de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, maar ook de inflatie en de energieprijzen zijn sterk gestegen als gevolg hiervan. Dit heeft invloed gehad op de gemeente zelf, maar ook op haar burgers. Hierdoor zijn ook initiatieven zoals energiemaatregelen ontstaan, welke door de gemeente zijn uitgevoerd.

Ondanks deze feiten heeft de crisis voor de gemeente Heerlen geen gevolgen voor wat betreft de continuïteit en de gemeente heeft ook geen activiteiten in/met Rusland en Oekraïne. De gemeente heeft de gevolgen ook als zodanig toegelicht in de jaarrekening.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Fraude, integriteit en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling van het risico op materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks om ons inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of het niet naleven van de wet- en regelgeving (corporate compliance). Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Op dit moment bent u nog bezig met de frauderisicoanalyse te actualiseren. Wij adviseren, net als in onze boardletter, dit zo spoedig mogelijk af te ronden en de actualisatie van de frauderisicoanalyse een jaarlijks onderdeel van uw P&C-cyclus te maken. Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben gekregen gedurende onze controle.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen ten behoeve van de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat er sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute, mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben professionele oordeels-vorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw organisatie. Wij hebben op basis van onze controle en naar aanleiding van deze besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide 'spendanalyse' uit, waarbij voorbereidende werkzaamheden worden uitgevoerd.

Wij constateren over 2022 een onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Dit betreft een bedrag van € 406.000 inzake de inhuur van IT-personeel.

Ondanks de getroffen maatregelen kan uw gemeente in de praktijk, als gevolg van de complexiteit van de materie en de regelgeving, in combinatie met de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, toch op een relatief gemakkelijke wijze voor een verkeerde aanbestedingsprocedure kiezen. Hierdoor blijft de repressieve controle van belang. Daarbij moet de afdeling I&A in ieder geval expliciet nagaan of een opdracht via de juiste procedure 'in de markt' is gezet.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Overige bevindingen

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij het aanleveren van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien de SiSa-documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022. Hierbij controleren en evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij constateren dat de Rijksoverheid eind 2022 en begin 2023 wederom veel nieuwe SiSa-regelingen in het leven heeft geroepen. Bij uw gemeente heeft dit geleid tot in totaal 45 SiSa-regelingen. De toename van het aantal SiSa-regelingen en de (ver)late communicatie hierover vanuit de Rijksoverheid hebben geleid tot een extra druk en tijdbesteding met betrekking tot zowel het opstel- als het controleproces van de jaarrekening. Desondanks is de controle van de SiSa-bijlage tijdig afgerond.

Wij benadrukken dat u zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld, zijn wij volledigheidshalve wel bij uw organisatie nagegaan of deze ‘0’ terecht is ingevuld. U hebt dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden inzake de SiSa-bijlage is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen ongecorrigeerde financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Interne beheersing

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2022

Geen significante tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2022 een interim-controle uitgevoerd. Tevens hebben wij de voortgang van de gemeente Heerlen beoordeeld in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.

De interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle van de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter. Wij hebben geen onvervangbare of significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.

Voor wat betreft de rechtmatigheidsverantwoording heeft het gemeente de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording in concept opgesteld. Deze zijn noodzakelijk voor de verdere invulling van taken die behoren bij de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast is de gemeente nog bezig met het opstellen van het interne controleplan. Wij adviseren om deze kaders zo spoedig mogelijk vast te stellen zodat de taken voor rechtmatigheidsverantwoording tijdig worden gestart.

De gemeente hanteert een pragmatische insteek bij de insteek van de werkzaamheden waarmee een aantal voorbereidingen voor de interne controles zijn gestart, zoals bijvoorbeeld de controle op de aanbestedingen. Wij adviseren wel om het interne controleplan zo spoedig mogelijk te finaliseren zodat voor werkzaamheden voor iedereen duidelijk zijn.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient aanvullende aandacht

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en/of de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen hebben betrekking op de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

Cyberrisico's

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken we met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van internet, interne netwerken en bedrijfsapplicaties hebben alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's, zoals cybercrime. Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, op de interne-beheersingsmaatregelen, en op de jaarrekeningcontrole. Daarnaast kunnen deze leiden tot reputatie- en imagoschade.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne-controlesysteem, dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten, en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Tijdens gesprekken heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van cyberrisico's en zijn er voorbeelden gegeven van de manier waarop men deze beheerst, zoals het periodiek laten uitvoeren van zogenaamde 'penetratietesten' (een toets van een of meer computersystemen op kwetsbaarheden, waarbij deze kwetsbaarheden ook werkelijk gebruikt worden om in deze systemen in te breken).

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Samenvatting overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij ontvangen bij de definitieve afronding van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening.

Geen meningsverschil met het college en het ambtelijk management of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen tijdens het uitvoeren van onze controle.

Naar onze mening is ons tijdens het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 0	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 0	€ 0
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 0	€ 0
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.)	€ 0	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022, en het normenkader rechtmatigheid 2022, dat op 16 december 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle onzekerheden in de controle, groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid	€ 0	€ 0
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid	€ 0	€ 0
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	€ 0	€ 0
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.)	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	€ 0	€ 0

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022 en het normenkader rechtmatigheid 2022, dat op 16 december 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
N.v.t.		-

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022, evenals over de fouten en onzekerheden betreffende de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:
- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A5B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A13	Regeling specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A14B	Regeling specifieke uitkering Gemeente in verband met de versterking van de lokale radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme 2022 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
JenV A9B	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C47	Volkshuisvestingsfonds	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C70	Koploperregio evenredige verdeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
BZK C79	Specifieke uitkering bevolkingsdaling	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D10	Volwasseneducatie	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	N.v.t.	€ 0	N.v.t
OCW D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	N.v.t.	€ 0	N.v.t
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	N.v.t
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	€ 0	N.v.t
EZK F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	N.v.t.	€ 0	N.v.t
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G2	Gebundelde uitkering o.g.v. art 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2022:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H22	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Heerlen

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)', en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Heerlen in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of er sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheids-evaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd als er sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of een audit committee, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Heerlen te rouleren.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Heerlen

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Heerlen

Wij hebben een evaluatie gemaakt van de persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Tijdens deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam, heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of aan een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte organisatie”). DTTL (hierna ook te noemen “Deloitte Global”) haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2022. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.